

Asia: VN/3642/2023

Ehdotus valtionhallinnon viestintäsuositukseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Julkisen sanan neuvoston JSN:n tehtävänä on tulkita hyvää journalistista tapaa ja puolustaa sanan- ja julkaisemisen vapautta. Kommentoimme ehdotusta valtioneuvoston viestintäsuositukseksi ainoastaan tästä rajatusta näkökulmasta.

Ehdotuksen periaatteet on hyvin muotoiltu ja ehdotukseen kirjatut tavoitteet tukevat ajatusta sananvapauteen kuuluvan tiedonsaantioikeuden toteutumisesta. Esimerkiksi kohdassa 3.1 todetaan, että avoin viestintä on kaikille kuuluva perusoikeus ja että myös keskeneräisistä asioista pitää viestiä.

Suosituksessa kannattaisi kuitenkin selvemmin korostaa lainsäädäntöön ja siten virkavelvollisuuksiin kuuluvaa julkisuusperiaatetta, kun puhutaan viranomaisen tapauskohtaisesta harkinnasta, kuten kohdassa 5.1: "Valtionhallinnon työntekijöiden on tunnettava julkisuuslain periaatteet ja tiedettävä, mitä julkisuuslaki edellyttää heiltä. Erityisen tärkeää on ymmärtää julkisuuslain

edellyttämä asiakohtainen harkinta siitä, mikä tieto on julkista ja mikä ei." Olisi hyvä tässä kohden todeta, että valtionhallinnon tiedot ovat lähtökohtaisesti julkisia. Salaaminen tai harkinnanvarainen julkisuus ovat poikkeuksia, joiden täytyy perustua lakiin.

Hyvistä suosituksista huolimatta tiedonsaanti on välillä osoittautunut vaikeaksi ja vaatinut jopa turvautumista tuomioistuinkäsittelyyn. Suosituksen lisäksi lienee hyvä edelleen kouluttaa avainasemassa olevia julkisen tiedon portinvartijoita julkisuuslain ja oikeuskäytännön vaatimuksista.

Hyvönen Eero
Julkisen sanan neuvosto - Eero Hyvönen, puheenjohtaja